

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7991299>

**ДО ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ КООРДИНАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ
ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ (НА ПРИКЛАДІ ІС «ДІЯ»)**

Д. Дзюба, студентка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Є. В. Дмитренко

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Універсальна платформа «Дія», запроваджена в Україні від початку 2020 року, уже виправдала себе як корисний і зручний сервіс, особливо в умовах вимушеної підвищеної мобільності громадян.

Як відомо, українська «Дія» – це інтегрована система електронної ідентифікації та автентифікації особи. Тут зберігаються електронні копії таких документів, як закордонний паспорт, ID-картка, студентський квиток, водійські права, техпаспорт, причому в Україні вони на законодавчому рівні визнані повноправними заміниками пластикових оригіналів.

У той же час, знову ж таки вимушено перетинаючи кордон, українці зіткнулися із проблемою обмеженого використання додатку як повноцінного сховища особистих документів, хоча «Дію» визнали 58 країн світу, державні установи яких можуть використовувати електронні документи, серед них Бельгія, Греція, Ізраїль, Італія, Канада, Латвія, Литва, Люксембург, Нідерланди, США та інші. Відповідне рішення ухвалив Кабінет Міністрів України, додавши до нього перелік країн.

Отже, проблема координації державних інформаційних систем як ніколи на часі.

Справа в тому, що «Дія» – один з найбільш прогресивних сервісів серед країн Східної та Центральної Європи, у чому пересвідчилися багато наших співвітчизників на власному досвіді. Зараз системи електронного

уряду працюють у багатьох країнах світу – у Великій Британії, Естонії, США, але аналоги українського сервісу є далеко не у всіх країн з електронним урядом.

Аби процес координування та інтегрування інформаційних сервісів державного рівня відбувався ефективно, окрім уживання законодавчих заходів та залучення відповідних ІТ, важливо знати про ті аналоги, що функціонують в інших країнах, і орієнтуватися на досвід їх створення, упровадження й використання. У цьому контексті варто навести кілька прикладів.

Відтак, однією з перших державних послуг он-лайн стала надавати Південна Корея ще в 1990-х роках.

Естонія розпочала розробку програми електронного уряду за підтримки Євросоюзу ще в 1996 році. Першою цифровою послугою став електронний банкінг. Зараз Естонія – держава з цифровими виборами, освітою, правосуддям, охороною здоров'я, поліцією, оподаткуванням та бізнесом.

У Литві, як і в Естонії, діє програма електронного резидентства. Запровадили її лише з 1 січня 2021 року. Створена на зразок естонської, програма дозволяє громадянам інших держав отримувати доступ до державних послуг Литви. Це створення бізнесу, декларування податків, відкриття банківських рахунків. Основний елемент литовського електронного резидентства – смарт-картка, аналогічна до ID-картки громадян Литви.

У Сполученому Королівстві стратегію електронного уряду ухвалили у 2005 році. Доступ до цифрових державних послуг у Британії здійснюється через портал Directgov, тут же міститься й уся актуальна інформація про ті чи інші адміністративні послуги. Для бізнесу працює окремий портал Businesslink.gov.

Показово, що у межах електронного урядування Великобританії

працює сайт NHS Choices Національної служби здоров'я, куди вбудовано кілька медичних сервісів, зокрема Health Space з акаунтами лікарів та пацієнтів, а також Tell Us Once – програма, мета якої зробити так, щоб громадяни повідомляли про народження та смерть лише один раз в одному місці. Health Space – еквівалент медичних карток у захищеному цифровому вигляді. На ньому й пацієнти, і лікарі можуть зберігати особисті дані про здоров'я. Підкреслимо, усі ці сервіси – державного підпорядкування.

Аналог Tell Us Once в Україні відсутній, а для медичних даних є кілька сервісів, у тому числі популярні Helsi та Medcard24, а також внутрішня Електронна система охорони здоров'я.

У Сполучених Штатах немає єдиного інтерфейсу для отримання адміністративних послуг. Електронний уряд представлений там безліччю сайтів державних органів та установ. У 2017 році було впроваджено систему єдиного входу для веб-сайтів американських урядових організацій Login.gov. Вона дозволяє заходити на сайти різних держустанов під тим самим користувацьким іменем та паролем. Login.gov запровадили на заміну Connect.gov, попередньої системи взаємодії державних органів та громадян.

Наведені окремі приклади не вичерпують усієї практики упровадження цифрових систем урядово-соціальної комунікації, але демонструють можливість застосування різних підходів до організування таких комунікацій.

Так само, можливості використання «Дії» як інформаційно-комунікаційного сервісу насправді виходить далеко за межі лише додатку в телефоні, що дає оперативний доступ до особистих документів, а отже, до особистих даних його власника. Насправді, це повноцінна веб-орієнтована комп'ютерна платформа, призначена для автоматизації процесів створення, надсилання, отримання, зберігання та обробки електронних документів між органами виконавчої влади, бізнесом і

СЕКЦІЯ І
СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ. ІНФОРМАЦІЙНА СПРАВА

громадянами. Це, по суті, також один із прикладів електронного уряду, моделі взаємодії держави та громадян за допомогою інформаційних технологій.

Отже, дослідивши й узагальнивши досвід упровадження електронних систем взаємодії уряду й громадян у якомога більшій кількості країн світу, можна робити висновки про більш чи менш ефективні стратегії розвитку означеної сфери соціальних комунікацій та шляхи й засоби їх координації, а в перспективі – й інтеграції, що значно розширить можливості міжнародної взаємодії на всіх рівнях.